GAZETA KRAKOWSKA

Nro 93.

z KRAKOWA dnia 19 LISTOPADA 1828 ROKU we ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 12 Listopada.

Przybyły na dniu onegdayszym goniec z Petersburga do tuteyszey stolicy, przywiozł przerażaiącą wiadomość o zgonie Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Fedorowney Matki Nayśnieyszego Cesarza i Króla. Trudno opisać wrażenie, iakie ten niespodziany i straszny wypadek spraw ł na umysłach mieszkańców stolicy Królestwa Polskiego, których zbolałe serca po zgonie naylepszego z Menarchów nie były bynaymniey przygotowane do poniesienia tego nowego ciosu. Mieszkańcy Królestwa Polskiego przyzwyczaieni napotykać imie zmarłey ukochaney Monarchini, w każdey chwili, ilekroć nędza i sieroctwo doznawały opieki i wsparcia, Monarchini, którey całe życie było pasmem dobroczynnych uczynków, opłakuią Jey zgon, iak utratę bóstwa opiekuńczego, które zesławszy Opatrzność na pociechę kilkudziesiąt milionów ludu, zbyt krótko iego istnieniem cieszyć im się dozwoliła.

JW. Stefan Hrabia Grabowski, Jenerał Dywizyi, Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego, przybył dnia wczorayszego do tuteyszey stolicy.

Dnia 28 Października r. b. o godzinie 8mey wieczorem spostrzeżono w tuteyszem Obserwatoryum w Konstellacyi Pegaza powracaiący Komet znany pod nazwiskiem Komety Engego, który mu pierwszy prawdziwą drogę naznaczył; iest to iuż 4ty powrót tego Komety od czasu obrachowania mu drogi, którą obiega co trzy lata i 3 miesiące; iest tak mały i słabego ieszcze światła, iż tylko w znacznie powiększaiących lunetach widzianym bydź może, iest bez ogona i tarczy wyraźney, bieg ma od wschodu na zachód w kierunku przeciwnym biegowi planet, przeydzie następnie przez Konstellacyie Pegaza, Konia małego, Delfina, Antinousa, Tarczę Sobieskiego, przy końcu Grudnia roku bieżącego wraz z słońcem zachodzić będzie, a dnia 10go Stycznia roku następnego przeydzie punkt naymnieyszey odległości od słońca.

Wspomnienie Narodowe.

Dzień 11go Listopada przypomina nam dwa ważne zdarzenia w latach 1444 i 1673 przypadłe. W pierwszem zwyciężeni od Turków, w drugiem góruiący nad niemi. Dziś to 384 lat upływa, iak ieden z naywaleczniejszych Królów naszych Władysław Ja-

giellończyk w bitwie pod Warną poległ. Śmierć tego młodego bohatera głośną iest w świecie, iak imiona tych, ktorzy za narzędzie do widoków swych młodego Krola wybrali, z niesławą wspominane są. Polacy pomścili się tey klęski w rożnych latach i mieyscach; naygodnieysza iednak wspomnienia iest ta, która przypadła w dzień S. Marcina roku 1673 to iest w lat 229 po klęsce Warneńskiey, za Michała Tomasza Króla, Krolowie, pod któremi zaszły te obiedwie bitwy, obadway byli Xiążętą Litewscy, obadway w młodym wieku oyców utracili, obadway w czasie elekcyi mocne intrygi wytrzymali, obadway przez Biskupów do korony trafili, obadway na wstępie z domowemi i zagranicznemi nieprzyiaciołmi walczyć zmuszeni, obadway z Turkami traktaty zawarli, obadway onych nie dotrzymali, obadway wielkich wodzów mieli, obadway w czasie woiennym zakończyli życie, obadway bezdzietni zeszli w tym sobie podobni. We wszystkich szczegółach spostrzega się rożnica, w wieku, męztwie, roztropności, nauce, rządzie, godności i t. p. Wodzowie tych Królów obadway wielcy, obadway wzięci u narodów, szanowani u zagranicznych, a straszni Turkom, rownież mężni, przecież różni w charakterach, iak równi w urodzeniu; obadway maiący w swych oyczyznach potężnych przeciwników. Sobieski za waleczność koroną wynagrodzony; Huniad przy intrygach i natarczywości byłby iey doszedł, wolał raczey prawemu iey następcy ustąpić; przecież syn iego uzyskał tę, od Węgrów, a póżniey i Czechów. Maciey i Jan III. nie wielką sławę z rządów swych po sobie zostawili.

Jan III. iak dalece lubił rycerskie rzemiosło, dowodzą tego własnę iego słowa wyrzeczone w końcu zerwanego Seymu roku 1681 dnia 24 Maia; " My tego się zaś trzymamy, że Consilium cui impares sumus fatis permittemus, nie pogańskie ale chrześciiańskie fata providentią Boską, która ieżli nasz chce salwować salwuie, ieżli nie, dziękować iey potrzeba cożkolwiek nasz od niey że podkało: gdy siły woyska nie mamy wszystkim na koń wsiadać trzeba i brać się do tych ostatnich sił Rzeczypospolitey, gdy tego właśnie potrzeba będzie. A mnie z młodości do konia przyzwyczaionemu Seymowe krzesło y ten zaduch tak ciężki szkodzi, zdrowie odbiera. ,, (*)

Tom: *Uiazdowski.*

Kurs Listów Zastawnych,
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Zą Sto złotych w Listach Zastawnych

Żądano	. . . . .	zł: 87 — —
Płacono	. . . . .	— 86 gr. 22½

W Warszawie dnią 11 Listopada 1828 r.
Schaber S. G.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec Żyta zł: od 11 do 12.— Pszenicy od 24 do 31. — Jęczmienia od 8 do 9 i pół. — Owsa od 5 do 6. — Siana furę iednokonną od 13 do 21; parokonną od 23 do 26 i pół. — Słomy furę od 5 i poł do 8.

Z Petersburga d. 23 Października D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Nayiaśnieyszy Cesarz szczęśliwie i w pożądanem zdrowiu przybył do tuteyszey stolicy.

Dnia 14 b. m. rano, z okoliczności drogiey rocznicy Imienin N. Cesarzowey Matki, we wszystkich Kościołach odśpiewane zostało

---

(*) Z *Pamiętników Malinowskiego Sandomierzanina, ktorę w roku przyszłym głosić drukiem zamyślam.*

Te Deum. Następnie po głównieyszych ulicach miasta obnoszono zdobyte w Warnie i Ardaganie sztandary; a wieczorem oświecono domy stolicy.

Nazaiutrz, w Soborze N. Panny Kazańskiey, odśpiewano dziękczynne psalmy za szczęśliwy powrót naszego dostoynego Monarchy, w obec oboyga NN. Cesarstwa. Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Senatorowie, Jenerałowie, Dwór, Ciało dyplomatyczne, znaydowali się na tey uroczystości, która ściągnęła niezliczone mnóstwo osób nie tylko do Kościoła, ale i na przyległe ulice i rynki. Wchodzącym i wychodzącym z Kościoła NN. Cesarstwu towarzyszyły nayżywsze okrzyki i powtarzane hura ludu uszczęśliwionego z przybycia naydroższego Monarchy.

Reskrypt N. Pana do swego Jenerała Adjutanta i Jeneralnego Gubernatora Nowey-Rossyi i Bessarabii, Worońcowa:

"*Hrabio Michale Semenowiczu!* Powołuiąc was chwilowo od obowiązków Jeneralnego Gubernatora Nowey-Rossyi na dowódcę oddziału woyska oblegaiącego Warnę, pewny byłem: że wasze długie doświadczenie woienne i niezmordowana gorliwość dla interessów oyczyzny usprawiedliwią zupełnie móy wybór. Nie zawiedliście moiey nadziei: walecznych żołnierzy Rossyi, ciągnących rozpoczęte iuż oblężenie, wszędzie i zawsze własny wasz przykład ożywiał. Chcąc przeto dać wam świadectwo całey wartości, iaką do tey nowey usługi waszey przywiązuię, ofiaruię wam szpadę złotą, nasadzaną dyamentami, z napisem: *Za wzięcie Warny.* Niech ona dla was pozostanie nazawsze pamiątką tego zdarzenia, tak chlubnego dla Ruskiey broni, tudzież zakładem zadowolenia moiego i moiey szczególnieyszey wdzięczności.

"Jestem wam zawsze przychylny."

(podpisano) MIKOŁAY.

(Z Ruskiego Inwalida.)

Gdy, w skutku sławnego wzięcia Warny, woyska Tureckie, przybyłe na odsiecz tey twierdzy, z pośpiechem cofnęły się. N. Cesarz Jmość, uczyniwszy potrzebne rozporządzenia do dalszych działań woiennych, ku rozłożeniu woysk Rossyyskich, tudzież naprawieniu i wzmocnieniu fortyfikacyy Warny, zamierzył powrócić do Petersburga tak, iżby przybył tu w dniu Urodzin Nayiaśnieyszey Swey Matki. Jego Cesarska Mość raczył przesiąść z okrętu Paryż na okręt liniiowy Cesarzowa Marya, i udał się w drogę dnia 2go Października. Przez trzydzieści sześć godzin żegluga była pomyślną; lecz po upływie tego czasu wszczęła się gwałtowna burza, iakiey naydoświadczeńsi nie pamiętaią żeglarze. Od strasznego wiatru uszkodzone zostały wszystkie rynsztunki; we dwadzieścia cztery godzin burza ucichła, i po sześciodniowey żegludze, okręt dnia 8go o godzinie 3 zrana, zarzucił kotwicę w porcie Odeskim. N. Cesarz Jmość, zabawiwszy w Odessie dwie godziny, wyiechał w dalszą drogę, i przybył tu na zamierzony dzień nayradośnieyszy, kiedy Jego Cesarskiey Mości bynaymniey się ieszcze nie spodziewano.

Naywyższe Reskrypta

Wydane do Dowódcy Oddzielnego Korpusu Kaukazkiego, Jenerała piechoty, Jenerała Adjutanta Hrabiego Paszkiewicza Erywańskiego

I.

Hrabio Janie Fedorowiczu!

Z nową wdzięcznością ku zasługom WPana, otrzymałem doniesienie WPana o zdobyciu twierdzy Karsu. Swietny początek nadany teraźnieyszym działaniom woiennym WPana przeciwko Porcie, przez opanowanie twierdzy, znakomicie uzbroioney, we wsza-

)a(

kie potrzeby do obrony obficie opatrzoney, i walecznie bronioney, są Mi niewątpliwą rękoymią przyszłych, niemniey ważnych postępów, poruczonych WPanu woysk, zawsze nierozdzielnych ze swoią walecznością i świetnemi dostoieństwami woyskowemi mężnego ich Dowódcy. Pragnąc zachować w potomstwie WPana pamięć tego czynu, zostawuię WPanu wybór dla siebie dwóch dział, z liczby zabranych na wałach Karsu, i na okazanie szczególnieyszey życzliwości Moiey dla całego rodzeństwa WPana, które ią pozyskało przez oznaczaiące się WPana zasługi, mianowałem córkę WPana Alexandrę, przez Ukaz w dniu dzisieyszym do Kantoru Dworu wydany, Panną honorową Nayiaśnieyszych Cesarzowych.

(podpisano) MIKOŁAY.

W Obozie pod Szumlą
dnia 26 Lipca 1828 r.

II.

Hrabio Janie Fedorowiczu!

Składaiąc Panu Bogu serdeczne dziękczynienie za nowe powodzenia, któremi uwieńczył oręż Rossyyski w Azyi, miło Mi iest wynurzyć zupełną Moię wdzięczność Wodzowi, którego roztropność i męztwo tak wiele przyczyniły się do zdobycia Karsu, Achałkałaku i Hertwisu. Do dawnieyszych czynów WPana przyłączyły się inne: dzięki WPanu, grom dział Rossyyskich nabawia trwogą Państwo Ottomańskie i we wschodnich iego prowincyiach. Pragnąc okazać osobliwsze Moie względy ku zasługom WPana, mianowałem Go Szefem pułku Szyrwańskiego piechoty, który ze wszystkich naywięcey się odznaczył pod WPana naczelnictwem. Zupełnie iestem przekonany, że przez to ieszcze się podwoi gorliwość WPana ku podeymowaniu prac pełnych chwały, a pożytecznych dla Oyczyzny.

Jestem ku WPanu zawsze przychylny.

(podpisano) MIKOŁAY.

Odessa dnia 20
Sierpnia 1828 r.

Pierwsza wystawa Rossyyskich wyrobów w Petersburgu otwarta będzie dnia 9go Maia r. p.

Na posiedzeniu Akademii nauk w Petersburgu dnia 24 Września złożył Sekretarz w imieniu Ormiańskiey akademii w Wenecyi, dwa exemplarze xiążki Francuzkiey nie dawno wydaney, i opisuiącey prowincyie Perskie ostatnią razą przez Rossyan zawoiowane, a nazwane przez nich kraiem Ormiańskim. Akademik Porrot czytał zaszczytny rapport o rozprawie P. Munke, zawieraiący uwagi nad rozciągłością kroplistych cieczy przez ciepło. Akademiia postanowiła ogłosić drukiem tę rozprawę. Zważaiąc Akademiia, że posiada znaczny zapas rozpraw, które iey nadsyłaią zagraniczni członkowie i inni uczeni, postanowiła wydawać ie za przykładem Akademii Paryzkiey i innych, pod tytułem: *Memoires des savans etrangers.* Adjunkt Lenz złożył rapport o rozprawie Pana Graperon, podaiący nowe sposoby mierzenia głębokości morza, i sądził, rozprawa ta nie kwalifikuie się do druku.

Pan Obodowski wydał powieść poetyczną, którey treść iest następuiąca: Roku 1822 kiedy Turcy nieszczęśliwą wyspę Chios spustoszyli, dzieliła rodzina Geronta los spółobywateli. Sam Geront poległ pod mieczem barbarzyńskim, wdowa i małoletnie dzieci iego poszły w niewolą. Naystarszy syn Geronta, bohater tego poematu, zaprowadzony do Stambułu, dostał się Ahmetowi Ali Baszy. Tam usługuiąc swemu tyranowi,

spotkał niespodzianie swoią matkę. W końcu udało mu się uciec z domu Ahmeta i dostać się wraz z matką do Odessy. W mieście tem zachorował niebezpiecznie, ale ieden z iego spółziomków zawiózł go do Petersburga, gdzie lekarze powrócili mu zdrowie. Pan Adelung wziął do domu swego sierotę, i miał sposobność uwiadomić o iey nieszczęściach N. Cesarzowę Alexandrę. Monarchini ta kazała umieścić młodego Greka w iednym z Instytutów publicznych. Matka iego żyie w Odessie i opłakuie stratę naymłodszego syna, który zostaie w niewoli Tureckiey. Zbieraią składkę na wykupienie go.

Ze Lwowa d. 10 Listopada.

Seym i w tym roku, podobnie, iak lat poprzedniczych, ze stósownemi do tak poważnego aktu uroczystościami odprawiony został.

Dnia 14go Października po solennem przez JW. JX. Prymasa Hrabiego Ankwicza odprawionem Nabożeństwie, którému zgromadzone Stany obecnemi były, udali się stósownie do zaprowadzonego zwyczaiu w uroczystym orszaku pośród przydaney z oddziałów C. K. jazdy honorowey straży, wyznaczeni nayłaskawiey przez N. Pana nadworni Kommissarze Seymowi: JW. Hrabia Andrzey Cetner i W. Kazimierz urodz: Badeni, do JO. Xiążęcia Gubernatora, gdzie od zgromadzonych Członków Stanowych przyięci, złożyli naywyższe Reskrypta celem udowodnienia charakteru, na Seym tegoroczny uzyskanego.

Seym zaś dnia 15 zagaiony został.

O godzinie 10 udał się JO. Xiążę Gubernator w zupełney gali na mieysce Zgromadzenia Stanów, gdzie u progów sali obradowey przez JW. JX. Prymasa i JWW. Dygnitarzy przyięty, do przeznaczonego dla siebie krzesła zaprowadzony został.

Po odczytaniu naywyższych reskryptów przez obu Sekretarzy Seymowych i mowie przez JO. Xięcia Gubernatora do Stanów w ięzyku narodowym mianey, Proboszcz kapitulny i Jeneralny Wikaryusz JX. Faygiel, tudzież Hrabia Alexander Cetner, Adam Strachocki i Burmistrz Lwowski, Home, przez tegoż JO. Xięcia wysłani zostali, aby JWW. Kommissarzy nadwornych do Zgromadzenia Seymowego zaprosili.

Pośród tego Wydział Stanowy zdawał sprawę swoim Mocodawcom z czynności przeszłorocznego urzędowania swoiego.

Po przybyciu JWW. Kommissarzy nadwornych na Zgromadzenie Seymu i zaięciu mieysc dla siebie przeznaczonych, pierwszy JW. Kommissarz Seymowy Hrabia Andrzey Cetner, wręczył Zgromadzonym Stanom naywyższe reskrypta i postulata przy stósowney do rzeczy mowie, na którą JO. Xiążę Gubernator w ięzyku Polskim odpowiedział, a reskrypta i postulata tak w Niemieckim, jak w Polskim ięzyku odczytane były, na czem pierwsze posiedzenie Seymowe zakończyło się.

JWW. Kommissarze nadworni wrócili potem do swoich domów i tak oni iako i JW. JX. Prymas przyymowali odwiedziny Stanów.

Dni następnych poświęcono się obradom Stanowym, a dnia 20go Października Seym zamknięty został.

Gdy po wysłuchaniu po JWW. Kommissarzy nadwornych JJ. WW. Proboszcza kapituły g. k. Harasiewicza Barona de Neustern, Hrabiego Jana Bąkowskiego, W. Jana Olszewskiego i drugiego Deputowanego miasta, tuteyszego kupca Stampfla, ciż przybyli, JO. Xiążę Gubernator złożył w stósowney mowie Protokuł Seymu w ręce pierwszego Kommissarza Seymowego, który na to odpowiedział, a po stósowney mowie JW. JX. Prymasa, o-

głosił JO. Xiążę Gubernator Seym zamkniętym; poczem JWW. Kommissarze Seymowi odiechali.

Aby ten Seym z przyzwoitą uroczystością był obchodzony, osada miasta, dwie dywizyie jazdy i milicyia mieyska, w ulicach, któremi orszak przeciągał, i na rynku w paradzie uszykowane były, a muzyki pułkowe, Barona Mariassy i Hr. Nugent i jazdy lekkiey Xiążąt Hohenzollern i Rosenberg przygrywały rozmaite do okoliczności zastósowane sztuki, które z himnem ludu: "Boże zachoway Franciszka Cesarza!" przemieniały.

Dnia 14go dał JW. pierwszy Kommissarz Seymowy świetny obiad na 80 osób, po którym nastąpiły podobnież wielkie obiady dnia 20 i 21 u JO. Xięcia Gubernatora, a dnia 19 u JW. JX. Prymasa.

Przy tey sposobności spełniono toasty za zdrowie NN. Cesarstwa Ichmość i Ich N. Domu wśród iednomyślnych radości okrzyków.

Z Paryża d. 2 Listopada.

Minister woienny odebrał następuiące pismo od Jenerała Maison z Morei:

"Z główney kwatery Navarino dnia 11 Października 1828 r. Pod dniem 5 b. m. miałem zaszczyt donieść JW. Panu, że Ibrahim Basza dnia poprzedzaiącego odpłynął, a ja czyniłem przygotowania do uderzenia na twierdze Messenii, ieśli się nie poddadzą. Rozkazem zatem dnia 6 rano Jenerałowi Majorowi Higonnet z 16tym liniiowym pułkiem, oddziałem artyllerыi i inżynierów stanąć pod cytadellą, dla układania się z Tureckim dowodcą o iey oddanie. Jnerał Higonnet udał się sam do dowodcy, który uczynił się chorym; Admirał de Rigny udał się także do niego; lecz oba otrzymali wykrętną odpowiedź: że Porta nie prowadzi woyny ani z Francyią, ani z Angliią, a zatem nie popełni nieprzyiacielskich kroków, ale też twierdzy nie odda. Wydany więc został rozkaz do uderzenia na twierdzę, który szypko uskuteczniony został. Wyzdrowiały z cięźkiey choroby Pułkownik Vicehrabia Lahite, znaydował się na czele oddziału artyleryi; Podpułkownik Audoy dowodził częścią inżynierów, a Pułkownik Ison 4 wyborowemi kompaniiami 16go pułku. Wielu Angielskich morskich officerów przyłączyło się do naszego woyska, dla naleźenia do boiu. Saperowie otworzyli dawną szczerbę do przeyścia. Jenerał Higonnet wszedł nią na czele swych żołnierzy do miasta, a ztamtąd do cytadelli bez naymnieyszego odporu. Znaleźliśmy w Navarino 60 dział, z których 60 stało na bateryiach naładowanych, żywności na kilka miesięcy, 80,000 ładunków, i na 30 dni wody. Osada, składaiąca się z 400 Egipcyian, 70 dział, 60 Moreańskich Turków 49 bataliionu Egipskiego, odesłaną niezwłocznie zostanie z bronią i taborami do Egiptu. Z rozkazu moiego bandery trzech Mocarstw zostały na iedney z wież zatknięte. Warownie Navarynu znayduią się, równie jak znalezione tam działa, w złym stanie. Miasto znayduie się w gruzach, i do niedobitych urządzeń nic mi nie wystawia. Wszystko musi bydź na nowo tworzonem. — Dnia 6 wysłałem Naczelnika głównego moiego sztabu, Jenerała Durrieu, do wezwania Modon do poddania się. Tu dowodził Egipcyiami Achmet-Bey, a Turkami i twierdzą Hassan-Basza. Gdy także dali odpowiedź iak w Navarino, posłałem tam przeto dnia 7go 35 pułk liniiowy (pod Pułkownikiem Rulliere) z saperami i działami, i rozkazałem Jenerałowi Durrieu wysadzić bramy na powietrze, ponieważ wały w dobrym ieszcze znayduią się stanie i nie wystawiaią żadnego mieysca, przez

które wdrapaćby się na nie niemożna. O godzinie 12 znaydowały się woyska na półdziałowego wystrzału przed cytadellą, zasłonione wąwozem. Liniiowe okręty Wrocław Francuzki, pod Kapitanem Maillard, i Wellesley Angielski, pod Kapitanem Maitland, zarzuciły kotwice, dla strzelania za pierwszym znakiem do cytadelli. Jenerał Durrieu rozkazał kompanii woltyżerów wsiąść na szalupy, dla wyłamania wspólnie z maytkami bramy od morza. Inna kompania postawiona została na przeciwko strzelnicy, dla strzelania do kanonierów, ieśliby zaczęli ognia dawać. Nakoniec 2 kompaniie pod Pułkownikiem Rulliere postawione zostały przed mostem bramy cytadellowey, a 4 za niemi, dla posiłkowania ich w przypadku potrzeby. Na dany znak popłynęły szalupy przeciw bramie od morza, a saperowie przeszli przez most do bramy od lądu, którą zaczęli wyrąbywać. Wszystko to działo się w oczach osady, która żadney nie czyniła obrony, owszem zażądała wniyść w nowe układy. W teyże chwili przybyłem sam pod bramę. Potężna burza przeciągnęła moią żeglugę; postąpiłem naprzód, dla oddalenia Hassan-Baszy i Achmeta-Beja, którzy zeszli do zewnętrznego szańcu obok bramy. Basza oświadczył ieszcze raz, iż wprawdzie nie może twierdzy oddać, ale widzi także niepodobieństwo oporu, spodziewa się iednak, iż gdy twierdza wziętą zostanie, dozwolone mu zostaną takie same korzyści iakie osada Navaryńska otrzymała. Przyrzekłem, i nie czekaiąc na inną odpowiedź rozkazałem bramy wyłomywać. Brama od morza nie zrządziła trudności, i Kapitanowie Maitland i Maillard stanęli na wałach w pośrodku Turków. Twierdza Modon, która znayduie się iuż także w naszey mocy, iest bardzo warowna, i posiada co na Wschodzie niezwyczayną iest rzeczą, upalisadowaną ukrytą drogę, nadzwyczay szeroki rów i podwóyny mur z obszernem mieyscem do wyładowań. Miała żywności dłużey iak na 6 miesięcy, ammunicyi na dwa oblężenia, 100 dział i 1078 ludzi osady, pomiędzy którą 508 Turków i 570 Arabów 4go bataliionu. W tymże dniu wezwana także została do poddania się twierdza Koron; lecz gdy osada nie okazała się skłonną do iey oddania, i te same środki, które Jenerałowi Sabastianowi zalecone były do użycia, iak przeciw Navarino i Modon, nie odniosły takiegoż skutku, Jenerał Sebastiani stanął dnia 7 przed bramą miasta i oznaymił o poddaniu się Navarino i Modon. Dowodca Turecki trwał w swoim uporze tak, iż nazaiutrz Jenerał Sebastiani rozkazał żołnierzom wdrapać się na wały. Kilkunastu saperów i Kapitan Boutalaud zostali rzucanemi z murów kamieniami ranionemi. Zakazałem bez wyraźnego rozkazu strzelania pierwey. Jenerał Sebastiani, lubo rozgniewany za uczynioną zniewagę, widząc, że woyska chcą przestąpić ten zakaz, cofnął ie i zapobiegł nieużyteczney walce. Jestem mu za ten mądry środek bardzo obowiązany, zwłaszcza, że iego bateryie w gotowości stały i mogły prędko na pół wystrzału z dział stoiące bateryie Tureckie zniszczyć. Tymczasem iuż rozpoczęła się walka. Okręty Wrocław i Wellesley przybyły przed Koron i stanęły obok bateryy. Dowodcy ich wysiedli na ląd i ugodzono się na wezwanie dowodcy Tureckiego do przysłania na ląd Tureckiego officera, dla umówienia się o oddanie twierdzy, a ieśli w kwadrans po powrocie tego officera nie będzie twierdza oddana, tedy będzie od lądu i morza attakowaną i osada wyrznięta. To skutkowało i dnia 9go otworzył Koron bramy. Twierdza ta nie znayduie się w tak złym stanie iak Navarino, wystawia iednak kupę

gruzów. Jestem w chęci oddać Koron rządowi Greckiemu, skoro mi przyszle regularne woyska do iego osadzenia. Znaleźliśmy tam podostatkiem żywności i ammunicyi, tudzież 80 dział i moździerzy. Wysłana morzem do Lepanto trzecia brygada z zleceniem zaięcia Patrasu i zamku Morei, (*) wylądowała dnia 4go Października i zaraz Jenerał Schneider wszedł w układy z Hadsz-Abdalach, Baszą Patrassu. Po wielu przemowach dał mu Jenerał Schneider 24 godzin czasu do namysłu, a gdy ten bez skutku upłynął, rozkazał woysku swoiemu i artylleryi opasać twierdzę. To śmiałe, poruszenie skutkowało. Nastąpiła kapitulacyia. W ogóle od oddalenia się Ibrahima Baszy wszystkie działania szczęśliwie poszły; iakkolwiek nie uzyskaliśmy wielkiey woyskowey chwały, właściwy iednak cel naszego poselstwa, oswobodzenie Grecyi, został prędko i pomyślnie dopełniony. Morea iest od nieprzyiacioł uwolniona. Ibrahim Basza oddalił się 21,000 woyska, i twierdze Messenii zostawił w ręku 2500 Egipcyian i Turków. W Patras i zamku Morei znaleźliśmy 300 głów osady. Atak w kilku dniach 26 do 27,000 ludzi zmuszonych zostało do opuszczenia kraiu i twierdz iego. Zresztą dywizyia, chociaż bez bicia się przezwyciężyć musiała wielkie trudności, ponieść głód i trudy, iednak zawsze okazała chwalebną wytrwałość i męztwo. Przeszlę JW. Panu spis znalezionych w twierdzach zapasów broni i ammunicyi, skoro tylko sporządzoną zostanie. Kończąc rzecz moią, muszę JW. Panu donieść, że Angielski Admirał Malcolm wspierał nas z rzetelną gorliwością. Okręty iego stały obok naszych, dla wspierania, ieśliby tego potrzeba wypadła, razem naszych usiłowań przeciw Navarino, Koron, Modon i zatoce Lepantskiey. Kapitan Maitland okrętu Wellesley był naypierwszy, który wszedł do Modon i pragnął żywo należeć do boiu.

(*) *Zamek ten leży około pół mili na wschód od Patras, na przeciwko Lepanto, nazwanym za starożytności przylądkiem Rhion.*

Kuryer Francuzki utrzymuie, iż na ostatniey radzie Ministrów postanowiono posłać ieszcze drugą 12totysiączną wyprawę do Morei. Zaś Gazeta Francyi twierdzi, iż znayduiące się tam woyska, wkrótce powrócą.

Fregata Temida wypłynęła dnia 27 z. m. z Brestu dla krążenia na wysokości wysp Azorskich. Do Antilów wypłynęło także kilka fregat z woyskiem lądowem.

— Dnia 3. —

Wczoray Poseł Saski, Baron Könneritz, złożył Królowi list wierzytelny Monarchy swoiego.

Dziś w wieczór w wigiliią imienin Monarchy naszego są w teatrach tuteyszych bezpłatne widowiska, a iutro będzie giełda zamknięta. Z powodu tey uroczystości zaszły w woysku podwyższenia i orderami przyozdobienia.

Onegday w wieczór odbyła się narada Ministrów u Hr. Roy.

Jeden z inspektorów domu Królewskiego, Margr. Falaiseau, zniknął przed nieiakim czasem, zostawiwszy list, który kazał się domyślać, że sobie życie odebrał. Później atoli dowiedziano się, że udał się do Trapistów, dla poświęcenia się niemównemu życiu. Zachorował przed 3 laty i utracił mowę, przy wyzdrowieniu zaś poślubił więcey iey nie używać.

DODATEK

DO Nro 93.

GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 19 LISTOPADA 1828 ROKU we SRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na 0° R.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Listop:	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 5, 895	+ 2. 2	95	Wschodni słaby	Mgła	
12	„ 5, 577	+ 7. 1	90	„ „	Chmury	
15. 3	„ 5, 187	+ 8. 2	89	„ „	Pogoda z chmur:	
9	„ 5, 309	+ 3. 2	95	„ „	Pochmurno	
7	27 4. 914	+ 0. 7	95	Wschodni słaby	Pogoda z chmur:	
16. 12	„ 4, 260	+10. 0	89	„ „	„ „	
3	„ 4, 245	+ 9. 3	90	„ „	„ „	
9	„ 4, 250	+ 4. 0	95	„ „	„ „	
7	27 4, 065	+ 5. 0	89	Połud: Za. słaby	Pogoda z Chmur:	
17. 12	„ 3, 876	+12. 0	75	Wschodni słaby	„ „	
3	„ 3, 752	+11. 1	81	„ słaby	Chmury	
9	„ 3, 816	+ 7. 8	93	Połud: Za. słaby	Pochmurno	Deszcz.

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Włoch d. 2 Listopada.

J. K. Wysokość Następca tronu Pruskiego przybył dnia 18 Października do Sieny, i nazaiutrz znayduiące się w kościołach katedralnym i innych arcydzieła malarstwa obeyrzał. Urodzony w tem mieście Doktor Montucci, który przez kilka lat był w Berlinie nauczycielem języków Włoskiego i Angielskiego, służył J. K. Wysokości za przewodnika, potem wysoki Podróżny obeyrzał w iego mieszkaniu Chińskie rękopisma. Dnia 19 Października udał się J. K. Wysokość przez Arezzo w dalszą do Rzymu drogę, gdzie dnia 23 Października pod nazwiskiem Hr. Zollern przybył, i nazaiutrz odwiedził Oyca S., który go z naywiększem uszanowaniem przyiął.

Do Ankony dnia 21 Października przybyła z Navarino Francuzka galera i przywiozła pismo do P. Chateaubriand. Przy odpłynieniu ztamtąd dnia 13 trzey Posłowie znay-

dowali się w Poros; lecz spodziewano się ich w Korfu, dla pracowania nad zupełnem uskuteczenieniem traktatu z dnia 6 Lipca.

Z Madrytu d. 27 Października.

Poseł Francuzki, Vicehrabia St. Priest, przedstawił Królowi dnia 24 b. m. w Eskurial Jenerała dowodzącego wyszłem z Kadyxu woyskiem Francuzkiem.

Choroba w Gibraltarze ciągle się ieszcze wzmaga. W Sewilli naznaczono kwarantannę na wszystkie transporta przychodzące lądem i wodą z okolic Gibraltaru.

Podług listów z San Felipe (Xativa Valencia) w dolinie Albayda wybuchnęła żółta gorączka, dokąd posłano zaraz lekarzów.

Z Lizbony d. 18 Października.

(*Z Dziennika Sporów*). Wyrok utwarzaiący ochotników Królewskich przynosi iuż owoce. Dnia 16 ochotnicy Królewscy uwięzili w kawiarni Minerva dwóch bogatych kupców i z ich mieszkań wszystkie kosztowności zabrali. Rząd nasz miał się dowiedzieć, iż Don Pedro ustanowił Rejencyią z 7 osób, która rządzić ma Portugaliią, poki córka iego nie doydzie lat. Z Anglii dowiaduiemy się, że Marszałek Beresford odwiedził młodą Królowę i zapewnił ią, iż Don Miguel odrzucił iego rady i poszedł za radami swoiego cyrulika; Marszałek ten miał iey nawet ofiarować swą służbę.

Na ostatnim pocztowym statku z Anglii przybyło tu kilkanaście ulotnych pism częścią w Portugalskim, częścią w Francuzkim ięzyku przez konstytucyionistów Portugalskich wydanych, które mimo przezorności policyi szybko się rozeszły. Teraz śledzione są wszędzie. Ożywiły one ducha w prześladowanych i zmnieyszyły liczbę stronników Don Miguela.

Od 3ch dni mówią tu, że w okolicy Braga pokazało się 600 zbroynych konstytucyionistów, a inny ich oddział w Villa-real (Traz-os-Montes) który uwięzionych konstytucyionistów uwolnił, i rokuią, iż w ostatniey okolicy nastąpi wkrótce powstanie. Teraźnieyszy rząd zdaie się i tu podobnego wypadku lękać, bo nieufaiąc woysku tworzy ochotników Królewskich.

Z Londynu d. 1 Listopada.

P. Peel powrócił tu z wieyskiego mieszkania oyca swoiego w Dranten-Park.

Podług listów z Dublina uboczny bank Irlandskiey kompanii bankowey w Wexford bardzo był o wypłaty nalegany, lecz nie dla tego, iżby nie był w stanie wypłacać, ale dla tego, iż naczelnik iego został członkiem w tey części Irlandyi utworzonego klubu Brunświckiego.

Z ostatniego odroczenia Parlamentu wnoszą, iż niebędzie przed 1 Lutego zwołany, iak to iuż nie raz było.

W Birmingham otworzona została szkoła medycyny i chirurgii.

P. Huskisson przybył dnia 17 z. m. z Florencyi do Turynu.

Bawiący tu Ajenci Don Miguela rozgłosili, że odpowiedź Cesarza Don Pedro do Margr. Barbaceny iest podrobioną, gdyż Cesarz nie mógł mieć w dniu 26 Sierpnia wiadomości o poselstwie Lorda Strangforda. Lecz ten zarzut iest bezzasadny, bo na miesiąc przed wyiazdem rzeczonego Lorda, PP. Palmella i Itabaiana, uwiadomieni o zamysłach Gabinetu Angielskiego, wysłali do Rio-Janeiro P. Macinho de Albuquerque, dla odradzenia Monarsze swoiemu, aby nie słuchał uczynić mu maiących propozycyy.

Przybyła tu z Portugalii owdowiała Margrabina Loule udaie się do swoiego syna do Paryża.

Z Kopenhagi d. 1 Listopada.

N. Krôl Jmść z powodu odbywaiącey się w dniu dzisieyszym dla całego kraiu radosney uroczystości zaślubin Xięcia Fryderyka Karola Duńskiego i Xiężny Wilhelminy Maryi, poczynił podwyższenia i rozdał wiele orderów.

Rocznica urodzin N. Krôlowey Jmci i Następczyny tronu obchodzona uroczyście była dnia 28 Października. Z rozkazu J. K. Mci dany był w tym dniu dla 1600 dzieci ze szkôł ubostwa i wyskowych obiad.

Od brzegów niższey Elby d. 7 Listopada.

Xżę Fryderyk Karol Chrystyan Duński, który zaślubił się dnia 1go b. m. z Królewną Wilhelminą, iest synem żyiącego ieszcze Xcia Chrystyana, a ten stryiecznym bratem zmarłego Króla Duńskiego Chrystyana VI, oyca teraźnieyszego Króla Fryderyka VII i liczy teraz 42 lat. Był od 19 Maia do 15 Sierpnia 1814 Królem Norwegii. Z pierwszego iego małżeństwa z Xiężną Meklenburgsko-Szweryńską, Karoliną Fryderyką, pochodzi powyższy nowożeniec, który urodził się w 1808 roku. Małżonka ostatniego, Królewna Wilhelmina, iest drugą côrką teraz panuiącego Króla Duńskiego i równego z swoim Małżonkiem wieku. Siostra iey Karolina, Następczyna tronu, licząca teraz 35 lat nie iest zamężną.

Z Bruxelli d. 4 Listopada.

Deputacyie od obu Izb Stanów jeneralnych złożyły dnia 30 Października J. K. Mci adres podziękowania za mowę od tronu. — Do drugiey Izby wniesione zostały w imieniu J. K. Mci niektóre zmiany w taryffie celny i budżet na rok przyszły.

Słychać, iż w tych dniach mianowane zostały osoby maiące składać Dwôr Królewney Maryianny, przyszłey Xiężny Gustawowy.

P. Ternaux z Paryża miał podczas swoiego niedawno tu pobytu iednogodzinne posłuchanie u Króla.

Jenerał Baron Fagel Poseł nasz przy Dworze Francuzkim, odiechał ztąd napowrôt do Paryża.

W tych dniach uwięziony tu został P. Carrera, wnuk Prezydenta Rzptey Buenos-Ayres, że nie był potrzebnemi dla cudzoziemca papierami opatrzony. Na żądanie atoli Konsula Szwaycarskiego został uwolniony.

W mennicach kraiu naszego wybiiaią teraz na rachunek Domu bankierskiego Rothschilda wiele złota na dukaty. Sztaby złota przybyły z Anglii, a dukaty pôydą transportami po 100,000 i więcey przez Frankfort do Wiednia.

Z Drezna d. 7 Października.

Królewic Pruski August powracaiąc z obozu pod Traiskirchen przy Wiedniu zabawił tu dni kilka i obeyrzał wszystkie zakłady i zbiory. Znaydował się także w towarzystwie Xcia Fryderyka na obrotach artyleryi, którem pogoda nieposłużyła, zwiedził dwie woyskowe szkoły, akademiią woyskową i dom kadetów.

Dnia 4go b. m. w imieniny N. Króla Francuzkiego Poseł tego Monarchy przy Dworze naszem, Hr. Caraman, dał świetny obiad, na który zaproszonemi byli Ministrowie i wyżsi urzędnicy kraiu naszego, ciało dyplomatyczne i znakomitsi cudzoziemcy.

Od granic Tureckich d. 29 Października.

Xżę Maurocordato po kilku rozmowach z Prezydentem skłonił się nakoniec do pozostania na swoim urzędzie; ale iego kollega Zografo żądał powtórnie uwolnienia i otrzymał.

Okropna klęska, która w roku 1822 spotkała wyspę Scio, iest ieszcze w świeżey pamięci. Mieszkańcy, którzy uszli strasznej rzezi i niewoli, rozpierzchnęli się po Grecyi i niektórych nadmorskich miastach włoskich, i w roku zeszłym utworzyli wydział, dla usposobienia się do odzyskania ziemi swych oyców. Wyprawa ta powierzoną została Pułkownikowi Fabvier, ale dla politycznych względów musiano iey zaniechać. Teraz zostaiąc bez oyczyzny i nie chcąc powrócić pod jarzmo Tureckie, prosili Chiotowie Prezydenta Grecyi o wyznaczenie im mieysca na założenie handlowego miasta. Prezydent przekonawszy się o użytkach, iakie ztąd dla Grecyi wyniknąć mogą, dozwolił im obrać sobie dogodne mieysce. Sądzą, iż wybor ich padnie na Achaja, niedaleko Patras leżącą.

Listy z Stambułu pod dniem 10 Października donoszą, że Reis-Effendy na powtórny list znayduiących się w Poros Posłów trzech Mocarstw, oświadczył ustnie: że Dywan nie chce wcale słyszeć o uspokoieniu, i mocą oręża potrafi utrzymać Moreę.— W obozie pod Szumlą panować ma wielki niedostatek, a w samey stolicy zdrożał bardzo chleb. Opowiadano w Stambule, że Sułtan na nalegaiące prózby magnatów odłożył swóy wyiazd do Adryianopola do wiosny.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest dnia 20 b. m. łącznie z JPP. Skibińskiemi, daną będzie Opera Buffa w 2ch aktach, z Włoskiego na Polski ięzyk przełożona, z muzyką sławnego Fiorovanti, pod tytułem: *Bucefalo*, czyli *Wieyskie Spiewaczki*.

W następuiącą zaś Niedzielę, to iest d. 23 b. m., daną będzie Komedya w 3ch oddziałach, pod tytułem: *Róża z gór Alpeyskich*, *Patent*, i *Szal*. — Po pierwszym i drugim oddziale JP. Ludwik i JPanna Marya *Amiot* przybyli do tuteyszego miasta Tancerze, wykonaią

1. Pas de deux Wieyskie.
2. Wielkie Pas deux Serio.

Tancerze ci, którzy iuż w nayznakomitszych miastach Polski i Niemiec, a szczególniey Warszawie i Wiedniu z upodobaniem widziani byli, o czem się przekonać można 1mo z Gazety Wiedeńskiey dd. 29 Czerwca 1824, 2do Kuryiera Warszawskiego z daty 28 Listopada r. b. udoskonaliwszy swóy talent przez lat 4 usilney pracy, spodziewaią się, że będą mieli zaszczyt podobać się Szanowney Publiczności tuteyszey.

Dnia 17 *i* 18 *Listopada* 1828 *r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	25	—	22	—	20	—	18	—
— Żyta	11	15	11	—	10	—	—	—
— Jęczmienia	10	—	9	15	9	—	8	—
— Grochu	17	—	16	—	15	—	—	—
— Owsa	5	—	4	24	4	15	—	—
— Jagieł	18	—	17	—	16	—	51	—
— Rzepaku	21	—	20	—	17	—	—	—

W Gdańsku d. 10 *Listopada.*

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	1440	do	1550.
Żyta	—	—	570	—	600.
Jęczmienia	—	—	510	—	540.
Owsa	—	—	318	—	342.
Grochu	—	—	690	—	720.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 321 Ciągnieniu dnia 19go Listopada 1828 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

26. 37. 88. 49. 20.

Przyszłe 322 Ciągnienie dnia 26go Listopada 1828 r. przypada.